

Obsah

Přehled použitých zkratek	11
---------------------------------	----

Úvod	13
------------	----

Obecná část

1 Historie – přelomové okamžiky ve vývoji žilní kanylace (Viktor Maňásek)	17
2 Anatomie žilního systému a přístupy pro kanylaci žil (Viktor Maňásek)	21
2.1 Žíly horní končetiny	21
2.1.1 Žíly v povodí horní duté žíly užívané ke kanylaci centrálního řečiště	22
2.2 Žíly dolní končetiny	25
3 Základy cévní hemodynamiky, stavba a funkce žilního systému (Viktor Maňásek)	27
3.1 Základy cévní hemodynamiky	27
3.2 Stavba a funkce žilního systému	28
3.2.1 Stavba žilní stěny	28
3.2.2 Funkce žilního systému	30
4 Vlastnosti léčiv pro parenterální aplikaci (Viktor Maňásek)	31
4.1 pH léčiv	31
4.2 Osmolalita/osmolarita léčiv	31
4.3 Vazoaktivní léčiva	33
5 Materiálové vlastnosti katétrů (Viktor Maňásek)	34
5.1 Kalibr katétrů	34
5.2 Materiál pro katétrů	34
5.3 Úpravy katétrů	36
6 Opatření při paravazaci léčiv (Viktor Maňásek)	39
6.1 Incidence paravazace	39
6.2 Léčiva riziková pro paravazaci	39
6.3 Rizikové faktory pro paravazaci	43
6.4 Opatření minimalizující riziko paravazace	43
6.5 Diagnóza paravazace a diferenciální diagnóza	44
6.6 Postup při paravazaci	44
6.7 Chirurgická léčba těžkého poškození tkání	45
6.8 Extravazace při aplikaci do centrálního žilního přístupu	46
7 Využití ultrazvuku při kanylaci (Vendelín Chovanec)	49
7.1 Význam a možnosti ultrazvuku při kanylaci	49
7.2 Způsoby kanylace	54
8 Umístění distálního konce katétru a jeho význam (Jiří Charvát)	61
8.1 Umístění distálního konce centrálního katétru	61
8.2 Metody zajištění správné pozice distálního konce centrálního katétru	62

9	Alternativní přístupy do centrálního žilního systému (<i>Martin Strítěský, Vendelín Chovanec</i>)	66
9.1	Indikace alternativních přístupů	66
9.2	Kanylace veny femoralis	67
9.3	Přímá punkce brachiocefalické žíly nebo horní duté žíly	68
9.4	Translumbální přístup do dolní duté žíly	69
9.5	Transhepatální přístup	70
9.6	Transrenální přístup	71
9.7	Rekanalizace centrálních žil	71
9.8	Transkolaterální přístup	71

Jednotlivé implantační systémy

10	Dlouhodobé centrální žilní katétrů (<i>Jiří Charvát</i>)	75
10.1	Typy dlouhodobých centrálních žilních katétrů	75
10.2	Zavedení dlouhodobého centrálního žilního katétru	77
10.3	Komplikace dlouhodobého centrálního žilního katétru	80
11	Intravenózní porty (<i>Jitka Fricová, Vendelín Chovanec</i>)	83
11.1	Metodika implantace intravenózních portů	84
11.2	Příprava pacienta k implantaci portu	90
11.3	Indikace k zavedení intravenózního portu	90
11.4	Kontraindikace k implantaci portů	90
11.5	Komplikace při implantaci portů	91
11.5.1	Incidence komplikací	93
11.5.2	Technické komplikace	94
11.6	Ošetrovatelská péče o intravenózní porty	95
11.7	Indikace k extrakci systému	95
11.8	Novinky v implantacích portů	97
12	Periferní centrální žilní katétrů (<i>Viktor Maňásek, Jiří Charvát</i>)	100
12.1	Indikace PICC (<i>Viktor Maňásek</i>)	102
12.2	Kontraindikace PICC	102
12.3	Ultrazvuková navigace	102
12.4	Výběr žíly	104
12.5	Výběr místa vpichu	104
12.6	Kontrola pozice špičky katétru	105
12.7	Technika inserce PICC	106
12.8	Manipulace s PICC	112
12.9	Extrakce PICC	113
12.10	Komplikace PICC (<i>Jiří Charvát</i>)	114
12.10.1	Krátkodobé komplikace	114
12.10.2	Dlouhodobé komplikace	114
13	Ošetrování střednědobých a dlouhodobých cévních vstupů, PICC tým (<i>Kateřina Lisová</i>)	122
13.1	Bariérová opatření při zavádění žilních vstupů	122
13.2	Obecné zásady ošetření cévního vstupu	123
13.3	Fixace dlouhodobých katétrů	123
13.4	Krytí midline katétrů a PICC	124
13.5	Proplach katétrů	126

13.6	Bezjehlové vstupy	127
13.7	Specifika ošetření tunelizovaného katétru	128
13.8	Specifika ošetřování intravenózního portu	128
13.9	PICC tým	130
14	Požadavky na pracoviště zavádějící dlouhodobé a střednědobé žilní vstupy	
	<i>(Jiří Charvát, Jitka Fricová)</i>	132
14.1	Požadavky na bezpečné provedení kanylací	132
14.2	Požadavky na zajištění péče o žilní vstupy	132
14.3	Personální požadavky	133

Klinické využití dlouhodobých a střednědobých vstupů

15	Volba žilního vstupu v onkologii <i>(Viktor Maňásek)</i>	137
15.1	Specifika onkologického pacienta ve vztahu k žilním přístupům	137
15.2	Volba konkrétního druhu žilního vstupu v onkologii	137
15.3	Specifické situace, kdy je ke zvážení preference PICC před portem	140
15.3.1	Neoadjuvantní radiochemoterapie u spinocelulárního karcinomu jícnu	140
15.3.2	Radikální radiochemoterapie u spinocelulárního karcinomu anu	140
15.3.3	Paliativní chemoterapie nádorů hlavy a krku	141
15.3.4	Nádory varlete	141
15.3.5	Aplikace vezikantů na omezenou dobu	141
15.3.6	Parenterální výživa	142
15.3.7	Tekutinová a elektrolytová substituce	143
15.3.8	Trombocytopenie a koagulopatie	143
16	Žilní vstupy a parenterální výživa <i>(Jiří Charvát)</i>	145
16.1	Žilní vstupy pro parenterální výživu u hospitalizovaných nemocných	145
16.2	Žilní vstupy pro domácí parenterální výživu	145
16.3	Komplikace žilních vstupů při podávání parenterální výživy	146
16.4	Prevence komplikací při podávání parenterální výživy	148
17	Intenzivní péče – žilní vstupy u kriticky nemocných <i>(Jiří Charvát)</i>	150
17.1	Midline katétry	150
17.2	Centrální žilní katétry	151
17.3	Periferně zavedené centrální žilní katétry	152
17.4	Srovnání centrálně a periferně zavedených centrálních žilních katétrů u kriticky nemocných	155
17.5	Algoritmus výběru centrálního žilního katétru v intenzivní péči	156
18	Ostatní indikace k implantaci portu, PICC <i>(Jitka Fricová)</i>	158
18.1	Aplikace analgetik	158
18.2	Aplikace život zachraňujících léků	159
18.3	Aplikace antibiotické léčby	159
18.4	Léčba HIV pozitivních pacientů	159

